

ความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนไทย-มิติทางเพศ

INCOME INEQUALITY AMONG THAI HOUSEHOLDS : GENDER ISSUE

ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์ รัชพันธุ์ เขยจิตร*

*Chompoonuh K. Permpoonwivat, Ratchapan Choiejit**

สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
School of Economics and Public Policy, Srinakharinwirot University, Thailand.

*Corresponding author, E-mail: ratchapan@swu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนที่ต่างกัน โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2529, 2539, 2549 และ ปี พ.ศ. 2554 โดยจำแนกครัวเรือนออกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน ชาย-หญิง และวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนจากค่าสัมประสิทธิ์จินีทางด้านรายได้ ดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จินี ช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน รายได้ประจำเฉลี่ย ผลการศึกษาในภาพรวมครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีเหลื่อมล้ำของรายได้ที่น้อยกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย อีกทั้งความแตกต่างดังกล่าวยังมีขนาดที่เล็กน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีที่ตั้งของครัวเรือนในภูมิภาคที่แตกต่างกัน หรือมีเขตที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพในสาขาการผลิตที่ต่างกัน

คำสำคัญ: ความเหลื่อมล้ำของรายได้ ครัวเรือน มิติทางเพศ

Abstract

This study aimed to study the income inequality among Thai households with difference in gender of household head. Secondary data from the Socio-Economic Household Surveys were compiled by the National Statistical Office was employed and analyzed. Gini co-efficient and its trend, rich-poor gap and the average level of current household income were employed to this study.

The results showed that there was an income inequality among Thai households with different in gender of household head. Household with female head had slightly better in terms of income inequality than household with male head. However, the results also indicated that a gender bias was a minority source of the income inequality among Thai households relatively. Major sources of the income inequality among Thai household were the regional, urban-rural, farm and non-farm differences.

Keywords: income inequality, households, gender

บทนำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์รายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือนนับโดยใช้ข้อมูลการสำรวจเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนโดยพบว่า เมื่อพิจารณาการกระจายรายได้จากค่าสัมประสิทธิ์จีไนในช่วงระยะที่ผ่านมาความเหลื่อมล้ำของรายได้มีแนวโน้มลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยค่าสัมประสิทธิ์จีไนมีเปลี่ยนแปลงน้อยมาก จาก 0.429 ในปี พ.ศ. 2539 เป็น 0.428 ในปี พ.ศ. 2545 นอกจากนี้ ในช่วง 5 ปีหลังจากนั้นมา การกระจายรายได้กลับแย่ลงกว่าเดิมโดยค่าสัมประสิทธิ์จีไน ในปี พ.ศ. 2550 มีค่าเท่ากับ 0.418 [1-7] แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมาของไทย ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ตกแก่คนส่วนน้อยของประเทศ อีกทั้งความเหลื่อมล้ำของรายได้ก็มีใช้สิ่งที่ยากขึ้นเฉพาะแต่ในภาพรวมระดับมหภาคเท่านั้น ในระดับจุลภาคเช่นในระดับครัวเรือนก็ปรากฏความเหลื่อมล้ำของรายได้หรือความไม่เสมอภาคเช่นเดียวกัน [8] โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่เสมอภาคของรายได้ระหว่างชายและหญิง อันสืบเนื่องมาจากค่านิยมของสังคม และความไม่เสมอภาคระหว่างชายและหญิงในตลาดแรงงาน [9]

ดังนั้นการส่งเสริมความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและชาย จึงเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ในสังคมไทย อีกทั้งการส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและชาย ยังมีส่วนช่วยกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เกิดความยั่งยืน เพราะผลลัพธ์อันเนื่องมาจากความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและชายนั้นมิได้ส่งผลกระทบต่อผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อทุกคนในสังคม [10]

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติใน ปี พ.ศ. 2529, 2539 2549 และปี พ.ศ. 2554 รวม 4 ครั้งของการสำรวจสามารถครอบคลุมช่วงระยะเวลาประมาณ 25 ปี ซึ่งเพียงพอที่จะสามารถแสดงให้เห็นแนวโน้มของสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนที่แตกต่างกัน ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเป็นการสำรวจข้อมูลในระดับครัวเรือนเกี่ยวกับ รายรับ รายจ่าย แหล่งที่มาของรายได้ และแหล่งใช้ไปของรายจ่ายประเภทต่างๆ รวมทั้งลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยมีครัวเรือนเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ในการจัดกระทำข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ได้จำแนกข้อมูลครัวเรือนออกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน ได้แก่ ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายหรือเพศหญิง จากนั้นจำแนกครัวเรือนออกตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ เขตที่อยู่อาศัยและสาขาการผลิต ได้แก่ ครัวเรือนในภาคการเกษตรกับครัวเรือนนอกภาคการเกษตร เป็นต้น

ในด้านกรวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษานี้จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นสามส่วน ดังนี้ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้เชิงสัมพัทธ์ โดยอาศัยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีไนตามการศึกษาของ [11] จากนั้นนำค่าสัมประสิทธิ์จีไนที่คำนวณได้มาคำนวณเป็นค่าดัชนีสัมประสิทธิ์จีไนโดยกำหนดให้ปี พ.ศ. 2529 เป็นปีฐาน เพื่อแสดงให้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงค่าสัมประสิทธิ์จีไนในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529 จนถึง ปี พ.ศ. 2554 นอกจากนี้ การศึกษานี้ได้คำนวณช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน ซึ่งเป็นสัดส่วนระหว่างส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือนในกลุ่มควินไทล์ที่ 5 (กลุ่มครัวเรือนที่ร่ำรวยที่สุด) กับส่วนแบ่ง

รายได้ประจำของครัวเรือนในกลุ่มควินไทล์ที่ 1 (กลุ่มครัวเรือนที่ยากจนที่สุด) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้เชิงสัมบูรณ์ด้วยการนำเสนอให้เห็นถึงระดับรายได้ประจำเฉลี่ยซึ่งแสดงถึงปริมาณเม็ดเงินโดยเฉลี่ยที่ครัวเรือนแต่ละประเภทสามารถจับจ่ายใช้สอยได้ ทั้งนี้ได้จำแนกครัวเรือนออกตามกลุ่มควินไทล์ที่ 1 และกลุ่มควินไทล์ที่ 5 เช่นเดียวกับการคำนวณช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน เพื่อให้ผลการศึกษาก่อเกิดความสอดคล้องกัน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่สามแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือน โดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างค่าสัมประสิทธิ์จีระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างของรายได้ประจำเฉลี่ยของครัวเรือนในกลุ่มควินไทล์ที่ 1 กลุ่มควินไทล์ที่ 5 และรายได้รวมเฉลี่ยระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิง โดยจำแนกส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานออกเป็นสองกลุ่ม

กลุ่มแรกเป็นการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างภายในกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะเหมือนกันหรือประเภทเดียวกัน เช่น ครัวเรือนในเขตเมืองด้วยกัน ครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครด้วยกัน หรือ ครัวเรือนในภาคเกษตรด้วยกัน สำหรับส่วนที่สองเป็นการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างของกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน เช่น ในปี พ.ศ. 2529 ได้จำแนกครัวเรือนออกเป็นครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท ครัวเรือนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร ครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่างๆ ซึ่งทำให้ในปี พ.ศ. 2529 ประกอบด้วยครัวเรือนที่มี

คุณลักษณะแตกต่างกัน จากนั้นนำผลการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งภายในกลุ่มเดียวกันและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างกลุ่มมาเปรียบเทียบกันว่าความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนแตกต่างกันนั้นมีที่มาจากแหล่งใดมากกว่า โดยมีสมมติฐานว่าถ้าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในกลุ่มเดียวกันมีค่าน้อยกว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างกลุ่ม แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนแตกต่างกันนั้นมีขนาดที่น้อยกว่า โดยเปรียบเทียบกับความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เขตที่อยู่อาศัย และสาขาการผลิตที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาดังที่กล่าวมานำไปสู่ข้อเสนอแนะที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนแรก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้เชิงสัมพัทธ์ ได้นำเสนอผลการศึกษาไว้ในตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 3 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่สอง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้เชิงสัมบูรณ์ ได้นำเสนอผลการศึกษาไว้ในตารางที่ 4 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่สาม ซึ่งเป็นการศึกษาแหล่งที่มาของความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ ความแตกต่างของช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน ฯลฯ โดยใช้การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้นำเสนอผลการศึกษาไว้ในตารางที่ 5

ผลการศึกษาในตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมระดับประเทศ ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีการกระจายรายได้โดยเฉลี่ยแล้วแยกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศหญิงเล็กน้อย เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้เฉลี่ย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529-2554 เท่ากับ 0.4584 ในขณะที่ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้เฉลี่ยทั้ง 4 ปี เท่ากับ 0.4510 นอกจากนั้นผลการศึกษายังพบว่า ครัวเรือนที่มี

หัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีการกระจายรายได้ที่แยกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงในทุกภูมิภาค เขตที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับหญิงนั้นมีค่าไม่มากนัก แสดงให้เห็นว่าแม้จะปรากฏความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนแตกต่างกันอยู่บ้างแต่ระดับของความแตกต่างมีขนาดเล็กน้อย ในขณะที่ความแตกต่างของการกระจายรายได้ระหว่างภูมิภาคกลับปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนโดยไม่สนใจว่าเพศของหัวหน้าครัวเรือน ยกตัวอย่างเช่น ครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้เฉลี่ยเท่ากับ 0.3825 และ 0.3862 สำหรับครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายและเพศหญิงตามลำดับ ในขณะที่ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้เฉลี่ยเท่ากับ 0.4895 และ 0.4858 สำหรับครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายและเพศหญิงตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครค่อนข้างมาก แสดงให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนระหว่างภูมิภาคนั้นสูงกว่าความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนแตกต่างกัน (ตารางที่ 1)

เมื่อพิจารณาแนวโน้มดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 2 พบว่าในภาพรวมของประเทศ ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีแนวโน้มการกระจายที่ดีขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย ลดลงจาก 100.00 ในปี พ.ศ. 2529 เป็น 99.66, 96.58 และ 92.81 ในปี พ.ศ. 2539, 2549 และ 2554 ตามลำดับ ซึ่งโดยเปรียบเทียบแล้วนับได้ว่าเป็นการลดลงที่รวดเร็วกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิง ที่ดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ลดลงค่อนข้างช้ากว่า โดยลดลงจาก 100.00 ในปีฐาน (ปี พ.ศ. 2529) ลดลงเป็น 97.70

และ 94.16 ในปี พ.ศ. 2549 และ 2554 ตามลำดับ นอกจากนั้นผลการศึกษาดังกล่าวที่ 2 ยังพบว่าครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครและครัวเรือนในเขตเมืองมีแนวโน้มการกระจายรายได้ที่แยกลงเนื่องจากดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายหรือหญิง แสดงให้เห็นว่าแม้ครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครจะมีการกระจายรายได้โดยเปรียบเทียบแล้วดีกว่าครัวเรือนในเขตภูมิภาคอื่นๆ แต่แนวโน้มของความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นยังพบว่า ครัวเรือนในเขตเมืองซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์จีนีอยู่ในระดับสูงกลับถูกซ้ำเติมด้วยการกระจายรายได้ที่มีแนวโน้มแยกลงไปกว่าเดิมอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิง ซึ่งมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีนี้สูงกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์จີนี่ด้านรายได้ของครัวเรือน ปี พ.ศ. 2529-2554 จำแนกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน ภูมิภาค สาขาการผลิต และเขตที่อยู่อาศัย

	เพศของหัวหน้าครัวเรือน	ปี พ.ศ.				ค่าเฉลี่ย 4 ปี 2529-2554
		2529	2539	2549	2554	
ทั่วราชอาณาจักร	ชาย	0.4713	0.4697	0.4552	0.4374	0.4584
	หญิง	0.4570	0.4703	0.4465	0.4303	0.4510
เขตเมือง	ชาย	0.4078	0.4184	0.4413	0.4364	0.4260
	หญิง	0.3793	0.4276	0.4331	0.4301	0.4175
เขตชนบท	ชาย	0.4291	0.4430	0.4344	0.3993	0.4265
	หญิง	0.4572	0.4379	0.4257	0.3827	0.4258
ในภาคเกษตร	ชาย	0.3848	0.4343	0.4286	0.4270	0.4187
	หญิง	0.4223	0.4098	0.4263	0.4217	0.4200
นอกภาคเกษตร	ชาย	0.4329	0.4442	0.4384	0.4308	0.4366
	หญิง	0.4192	0.4531	0.4355	0.4254	0.4333
กรุงเทพมหานคร	ชาย	0.3798	0.3363	0.3770	0.4368	0.3825
	หญิง	0.3528	0.3975	0.3685	0.4259	0.3862
ภาคกลาง	ชาย	0.4353	0.4289	0.4082	0.3763	0.4122
	หญิง	0.4203	0.4267	0.4119	0.3880	0.4117
ภาคเหนือ	ชาย	0.4465	0.4499	0.4636	0.4255	0.4464
	หญิง	0.4520	0.4635	0.4517	0.4150	0.4456
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชาย	0.5042	0.5021	0.4894	0.4623	0.4895
	หญิง	0.4920	0.5121	0.4858	0.4531	0.4858
ภาคใต้	ชาย	0.4538	0.4621	0.4358	0.4317	0.4459
	หญิง	0.4800	0.4508	0.4315	0.4081	0.4426

ที่มา : คำนวณจากตารางผนวกที่ 1 ถึง ตารางผนวกที่ 10

ตารางที่ 2 ดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จີนี่ด้านรายได้ของครัวเรือน ปี พ.ศ. 2529-2554 จำแนกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน ภูมิภาค สาขาการผลิต และเขตที่อยู่อาศัย

	เพศ	2529	2539	2549	2554
ทั่วราชอาณาจักร	ชาย	100.00	99.66	96.58	92.81
	หญิง	100.00	102.91	97.70	94.16
เขตเมือง	ชาย	100.00	102.60	108.21	107.01
	หญิง	100.00	112.73	114.18	113.39
เขตชนบท	ชาย	100.00	103.24	101.24	93.06
	หญิง	100.00	95.78	93.11	83.71
ในภาคเกษตร	ชาย	100.00	112.86	111.38	110.97
	หญิง	100.00	97.04	100.95	99.86
นอกภาคเกษตร	ชาย	100.00	102.61	101.27	99.51
	หญิง	100.00	108.09	103.89	101.48
กรุงเทพมหานคร	ชาย	100.00	88.55	99.26	115.01
	หญิง	100.00	112.67	104.45	120.72
ภาคกลาง	ชาย	100.00	98.53	93.77	86.45
	หญิง	100.00	101.52	98.00	92.32
ภาคเหนือ	ชาย	100.00	100.76	103.83	95.30
	หญิง	100.00	102.54	99.93	91.81
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชาย	100.00	99.58	97.06	91.69
	หญิง	100.00	104.09	98.74	92.09
ภาคใต้	ชาย	100.00	101.83	96.03	95.13
	หญิง	100.00	93.92	89.90	85.02

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 1

เมื่อพิจารณาความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนจากช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนในตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวมของประเทศ ช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนสำหรับครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีค่าเท่ากับ 13.24 เท่า ในขณะที่ช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนสำหรับครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีค่าเท่ากับ 13.04 เท่า ครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคใต้ ภาคเหนือ และครัวเรือนนอกภาคเกษตร มีช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนอยู่ในระดับที่สูงกว่า 11 เท่าตัว ในขณะที่ครัวเรือนในภาคเกษตร และครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง มีช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า 10 เท่าตัว อีกทั้งครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือ นั้นมีช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน

กว้างกว่าหัวหน้าครัวเรือนเพศชายแสดงให้เห็นว่า นอกจากครัวเรือนในภูมิภาคดังกล่าวจะช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนกว้างกว่าภูมิภาคอื่นๆ

แล้วครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงเผชิญกับความแตกต่างระหว่างคนรวย-คนจนที่สูงกว่าหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย

ตารางที่ 3 ช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนของครัวเรือน ปี พ.ศ. 2529-2554 จำแนกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน ภูมิภาค สาขาการผลิต และเขตที่อยู่อาศัย

(หน่วย : เท่า)

	เพศของหัวหน้าครัวเรือน	ปี พ.ศ.				ค่าเฉลี่ย 4 ปี 2529-2554
		2529	2539	2549	2554	
ทั่วราชอาณาจักร	ชาย	14.40	14.14	13.38	11.04	13.24
	หญิง	14.60	14.68	12.43	10.44	13.04
เขตเมือง	ชาย	9.75	10.63	12.40	11.16	10.99
	หญิง	8.41	11.56	11.62	10.52	10.53
เขตชนบท	ชาย	10.52	11.49	11.28	8.72	10.50
	หญิง	12.90	11.40	10.56	7.89	10.69
ในภาคเกษตร	ชาย	7.96	10.46	10.70	10.32	9.86
	หญิง	9.94	9.12	10.67	9.67	9.85
นอกภาคเกษตร	ชาย	11.61	12.01	11.94	10.57	11.53
	หญิง	11.30	12.96	11.42	10.12	11.45
กรุงเทพมหานคร	ชาย	8.00	6.22	7.42	10.49	8.03
	หญิง	6.97	8.94	7.45	9.95	8.33
ภาคกลาง	ชาย	11.23	10.98	9.58	7.86	9.91
	หญิง	10.76	10.61	9.58	8.15	9.78
ภาคเหนือ	ชาย	11.75	11.74	13.28	9.96	11.68
	หญิง	13.03	12.81	12.54	9.38	11.94
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชาย	14.88	15.63	15.75	12.36	14.66
	หญิง	15.80	17.64	15.28	11.71	15.11
ภาคใต้	ชาย	12.67	13.70	11.61	10.74	12.18
	หญิง	15.75	13.56	11.23	9.52	12.52

ตารางที่ 4 รายได้ประจำเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของครัวเรือน ปี พ.ศ. 2529-2554 จำแนกตามกลุ่มควินไทล์ที่ 1 กลุ่มควินไทล์ที่ 5 รายได้รวม เพศของหัวหน้าครัวเรือน ภูมิภาค สาขาการผลิต เขตที่อยู่อาศัย

(บาทต่อคนต่อเดือน)

		ปี พ.ศ. 2529			ปี พ.ศ. 2539			ปี พ.ศ. 2549		
		Q_1 ¹	Q_5 ²	รวม	Q_1	Q_5	รวม	Q_1	Q_5	รวม
ทั่วประเทศ	ชาย	243.8	3507.4	1242.8	741.1	10493.5	3729.3	1348.2	18027.4	6620.1
	หญิง	283.1	4127.1	1536.7	826.3	12135.3	4340.3	1478.3	18356.0	6853.5
เขตเมือง	ชาย	550.2	5363.5	2138.7	1438.0	15283.2	5983.1	1700.3	21077.0	7960.3
	หญิง	617.7	5198.7	2222.1	1488.4	17217.5	6632.7	1791.1	20808.1	8011.6
เขตชนบท	ชาย	213.2	2243.5	846.7	651.2	7478.3	2747.1	1070.6	12075.5	4556.5
	หญิง	227.0	2932.8	1058.7	693.1	7901.2	2955.8	1162.3	12271.8	4667.5
ในภาคเกษตร	ชาย	188.9	1503.8	613.5	511.0	5348.9	1962.7	901.5	9643.6	3648.9
	หญิง	183.4	1823.9	680.7	520.4	4749.8	1846.2	871.6	9288.6	3526.4
นอกภาคเกษตร	ชาย	378.5	4394.6	1679.4	984.1	11828.1	4418.1	1656.7	19796.9	7504.2
	หญิง	400.8	4531.7	1811.8	1018.5	13193.4	4863.1	1692.8	19352.3	7366.4
กทม.	ชาย	680.7	5447.7	2286.3	2429.3	15107.1	6818.6	3774.8	28113.2	11558.1
	หญิง	815.9	5763.0	2537.7	2325.8	19250.0	7990.9	3618.9	27102.4	11544.7
ภาคกลาง	ชาย	329.6	3703.4	1389.4	999.7	10968.5	4182.7	1920.2	18378.4	7297.0
	หญิง	366.3	3939.1	1546.9	1069.4	11348.2	4351.6	1855.8	17765.6	6987.6
ภาคเหนือ	ชาย	239.6	2815.1	1034.7	745.7	8757.9	3170.2	1200.4	15925.9	5672.5
	หญิง	264.0	3441.2	1276.1	899.2	11524.6	4108.6	1336.6	16780.8	6136.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชาย	178.6	2660.0	855.0	598.1	9361.0	3063.8	1042.2	16400.9	5614.5
	หญิง	181.6	2870.5	976.2	615.3	10861.9	3561.6	1124.5	17215.1	5945.2
ภาคใต้	ชาย	264.1	3346.6	1219.8	731.7	10036.2	3598.4	1568.2	18207.8	6880.6
	หญิง	276.9	4357.9	1502.6	825.3	11199.2	4227.9	1679.5	18930.3	7274.2

หมายเหตุ : Q_1 หรือ กลุ่มควินไทล์ที่ 1 เป็นกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ประจำต่ำที่สุด (ยากจนที่สุด) Q_5 หรือ กลุ่มควินไทล์ที่ 5 เป็นกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ประจำสูงสุด (ร่ำรวยที่สุด)

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน ปี พ.ศ. 2529, 2539, 2549 และ 2554

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(บาทต่อคนต่อเดือน)

		2554			ค่าเฉลี่ย 4 ปี 2529 - 2554		
		Q_1 ¹	Q_5 ²	รายได้รวม	Q_1	Q_5	รายได้รวม
ทั่วประเทศ	ชาย	2180.2	24065.1	8933.9	1128.3	14023.4	5131.5
	หญิง	2280.9	23812.4	8927.5	1217.2	14607.7	5414.5
เขตเมือง	ชาย	2561.7	28595.3	10656.8	1562.6	17579.8	6684.7
	หญิง	2650.7	27852.1	10468.4	1637.0	17769.1	6833.7
เขตชนบท	ชาย	1855.1	16180.2	6416.1	947.5	9494.4	3641.6
	หญิง	1901.3	14990.7	6157.3	995.9	9524.1	3709.8
ในภาคเกษตร	ชาย	1645.5	16974.8	6347.7	811.7	8367.8	3143.2
	หญิง	1638.4	15846.3	5973.3	803.5	7927.2	3006.7
นอกภาคเกษตร	ชาย	2437.9	25799.8	9699.2	1364.3	15454.9	5825.2
	หญิง	2451.6	24787.0	9371.1	1390.9	15466.1	5853.1
กทม.	ชาย	4192.1	43953.8	16007.1	2769.2	23155.5	9167.5
	หญิง	4235.9	42176.9	15768.8	2749.1	23573.1	9460.5
ภาคกลาง	ชาย	2620.8	20599.8	8648.9	1467.6	13412.5	5379.5
	หญิง	2545.5	20723.3	8414.1	1459.3	13444.1	5325.1
ภาคเหนือ	ชาย	1964.5	19569.1	7349.4	1037.6	11767.0	4306.7
	หญิง	2144.5	20114.4	7743.4	1161.1	12965.3	4816.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชาย	1845.1	22770.4	8033.1	916.0	12798.1	4391.6
	หญิง	1928.1	22568.1	8121.6	962.4	13378.9	4651.2
ภาคใต้	ชาย	2566.4	27562.7	10359.9	1282.6	14788.3	5514.7
	หญิง	2631.0	25045.5	9937.3	1353.2	14883.2	5735.5

หมายเหตุ : Q_1 หรือ กลุ่มควินไทล์ที่ 1 เป็นกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ประจำต่ำสุด (ยากจนที่สุด) Q_5 หรือ กลุ่มควินไทล์ที่ 5 เป็นกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ประจำสูงสุด (ร่ำรวยที่สุด)

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน ปี พ.ศ. 2529, 2539, 2549 และ 2554

สำหรับผลการศึกษาในตารางที่ 4 พบว่า ในภาพรวมของประเทศครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีรายได้รวมเฉลี่ยสูงกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีรายได้รวมเฉลี่ยประมาณ 5,400 บาทต่อคนต่อเดือน ในขณะที่ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีรายได้รวมเฉลี่ยประมาณ 5,100 บาทต่อคนต่อเดือน ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีรายได้รวมเฉลี่ยสูงกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายด้วยในทุกภูมิภาค สาขาการผลิต และเขตที่อยู่อาศัย ยกเว้นครัวเรือนในภาคเกษตร และครัวเรือนในภาคกลางเท่านั้นที่ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีรายได้รวมเฉลี่ยน้อยกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย ลักษณะดังที่กล่าวมานี้ยังคงปรากฏแม้จะได้จำแนกครัวเรือนออกเป็นกลุ่มควินไทล์ที่ 1 และกลุ่มควินไทล์ที่ 5 แล้วก็ตาม แสดงให้เห็นว่า ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีเม็ดเงินสำหรับใช้ในการจับจ่ายใช้สอยมากกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย อย่างไรก็ตาม โดยส่วนใหญ่แล้วครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีรายได้ประจำเฉลี่ยสูงกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย แต่ระดับของความแตกต่างของรายได้โดยเปรียบเทียบแล้ว มีขนาดที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของรายได้ประจำระหว่างครัวเรือนที่มีที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค สาขาการผลิต และเขตที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาในตารางที่ 5 พบว่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิงภายในกลุ่มเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.020435 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิงระหว่างกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.045807 แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์จีนี้ระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย

กับเพศหญิงนั้นมีความแตกต่างกันในระดับหนึ่ง แต่ความแตกต่างดังกล่าวกลับมีค่าต่ำกว่าความแตกต่างกันที่มีสาเหตุมาจากการที่ครัวเรือนตั้งอยู่ในภูมิภาค เขตที่อยู่อาศัย หรือการประกอบอาชีพในสาขาการผลิตที่แตกต่างกัน ลักษณะดังที่กล่าวมายังคงปรากฏเมื่อทำการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างด้วยตัวเลขช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน หรือคำนวณความความแตกต่างด้วยตัวเลขรายได้ประจำเฉลี่ยของครัวเรือนในกลุ่มควินไทล์ที่ 1 กลุ่มควินไทล์ที่ 5 หรือแม้กระทั่งการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากความแตกต่างด้วยตัวเลขรายได้รวมเฉลี่ยระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิง โดยผลการศึกษาในตารางที่ 5 พบว่า มีความสอดคล้องกันในทุกวิธีนำมาคำนวณในลักษณะที่ว่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างภายในกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะเหมือนกัน นั้นมีค่าโดยเฉลี่ยต่ำกว่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิง
ในเรื่อง ค่าสัมประสิทธิ์จิ้นี ช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน รายได้ประจำในกลุ่มควินไทล์
ที่ 1(Q_1) รายได้ประจำในกลุ่มควินไทล์ที่ 5 (Q_5) และรายได้รวม จำแนกตามภูมิภาค
เขตที่อยู่อาศัย และสาขาการผลิต

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างเพศของหัวหน้าครัวเรือน ครัวเรือนที่มีคุณลักษณะเหมือนกัน (ภายในกลุ่มครัวเรือน)	กลุ่ม				
	สัมประสิทธิ์ จิ้นี	ช่องว่างระหว่าง คนรวย-คนจน	Q_1	Q_5	รายได้รวม
ทั่วราชอาณาจักร	0.010646	1.14	64.8	1166.2	362.1
เขตเมือง	0.028500	1.67	30.7	1896.8	541.2
เขตชนบท	0.028100	2.44	55.8	994.5	262.6
ในภาคเกษตร	0.037500	2.41	28.0	854.1	237.2
นอกภาคเกษตร	0.013700	1.15	14.5	1522.9	494.0
กรุงเทพมหานคร	0.027000	2.80	224.8	4139.1	969.2
ภาคกลาง	0.015000	0.47	111.2	761.7	409.8
ภาคเหนือ	0.005500	1.69	108.0	1735.5	511.2
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.012200	1.94	66.0	1091.5	297.1
ภาคใต้	0.026200	2.97	74.4	2020.0	551.5
ค่าเฉลี่ย	0.020435	1.87	77.8	1618.2	463.6
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างเพศของหัวหน้าครัวเรือน คุณลักษณะแตกต่างกัน (ระหว่างกลุ่มครัวเรือน)	กลุ่มครัวเรือนที่มี				
	สัมประสิทธิ์ จิ้นี	ช่องว่างระหว่าง คนรวย-คนจน	Q_1	Q_5	รายได้รวม
ปี 2529	0.072136	3.88	120.6	827.7	229.8
ปี 2539	0.068008	3.48	196.2	3957.0	1121.8
ปี 2549	0.014666	1.06	281.7	1846.5	707.7
ปี 2554	0.028416	0.94	205.8	2218.5	702.9
ค่าเฉลี่ย	0.045807	2.34	201.1	2212.4	690.5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนที่แตกต่างกันโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2529, 2539, 2549 และ ปี พ.ศ. 2554 จำนวน 4 ครั้งของการสำรวจซึ่งครอบคลุมระยะเวลาประมาณ 25 ปี ซึ่งเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นแนวโน้มของความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือน การศึกษานี้ได้วิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้ในเชิงสัมพัทธ์โดยอาศัยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์จีไนแล้วนำค่าสัมประสิทธิ์จีไนที่คำนวณได้มาคำนวณเป็นค่าดัชนีสัมประสิทธิ์จีไนและคำนวณช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้ในเชิงสัมบูรณ์โดยแสดงให้เห็นถึงระดับรายได้ประจำเฉลี่ยซึ่งแสดงถึงปริมาณเม็ดเงินโดยเฉลี่ยที่ครัวเรือนแต่ละประเภทสามารถจับจ่ายใช้สอยได้ นอกจากนั้นยังได้ศึกษาแหล่งที่มาของความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนโดยพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างค่าสัมประสิทธิ์จีไน ความแตกต่างของช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน ความแตกต่างของรายได้ประจำเฉลี่ยของครัวเรือนระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายกับเพศหญิง โดยจำแนกส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานออกเป็นสามส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภายในกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะเหมือนกันหรือประเภทเดียวกันและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่างกลุ่มของกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน เพื่อพิจารณาว่าความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนแตกต่างกันนั้นมีที่มาจากแหล่งใดมากกว่า ระหว่างครัวเรือนในกลุ่มเดียวกันกับระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของประเทศครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย มีการกระจายรายได้โดยเฉลี่ยแล้วแยกว่าครัวเรือน

ที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศหญิงเล็กน้อย เนื่องจากมีค่าสัมประสิทธิ์จีไนเฉลี่ยแล้วสูงกว่าสำหรับผลการศึกษาในภาพย่อย พบว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีการกระจายรายได้ที่แยกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงในทุกภูมิภาค เขตที่อยู่อาศัย ยกเว้นครัวเรือนในภาคเกษตร และครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีไนซึ่งแสดงแนวโน้มของความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนพบว่าในภาพรวมของประเทศ ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีแนวโน้มการกระจายที่ดีขึ้นกว่าเดิมเนื่องจากดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีไนของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย มีแนวโน้มลดลงเร็วกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิง นอกจากนั้นยังพบว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงในเขตเมืองซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์จีไนอยู่ในระดับสูงแล้วยังคงต้องเผชิญกับแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของดัชนีค่าสัมประสิทธิ์จีไน เมื่อพิจารณาความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนจากช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจน พบว่าในภาพรวมของประเทศช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนสำหรับครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีค่ามากกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงเล็กน้อย อีกทั้งครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคเหนือนั้นก็ยังมีช่องว่างระหว่างคนรวย-คนจนกว้างกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชาย

ในส่วนของการวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำของรายได้ในเชิงสัมบูรณ์โดยพิจารณาจากเม็ดเงินโดยเฉลี่ยที่ครัวเรือนมีไว้จับจ่ายใช้สอย พบว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีรายได้ประจำโดยเฉลี่ยสูงกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศชายในทุกภูมิภาค เขตที่อยู่อาศัย ยกเว้นครัวเรือนในภาคเกษตร และครัวเรือนในภาคกลางเท่านั้นที่ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิงมีรายได้ประจำรวมโดยเฉลี่ยน้อยกว่าครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือน

เพศชาย สำหรับผลการศึกษาแหล่งที่มาของความแตกต่างระหว่างครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนที่แตกต่างกัน พบว่ามีความสอดคล้องกันในทุกวิธีที่นำมาคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่าง ในลักษณะที่ว่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภายในกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะเหมือนกัน นั้นมีค่าโดยเฉลี่ยต่ำกว่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความแตกต่างระหว่างกลุ่มครัวเรือนที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน แสดงว่าแม้จะมีความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่มีเพศของหัวหน้าครัวเรือนที่แตกต่างกันอยู่บ้างก็ตาม แต่ความแตกต่างดังกล่าวมีขนาดโดยเปรียบเทียบแล้วเล็กน้อยกว่าความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค เขตที่อยู่อาศัย และประกอบอาชีพในสาขาการผลิตที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2538). รายงานการวิเคราะห์เรื่องรายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน ปี 2531-2535. กรุงเทพฯ.
- [2] _____. (2541). รายงานเชิงวิเคราะห์เรื่องรายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. 2539 ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ.
- [3] _____. (2544). รายงานเชิงวิเคราะห์เรื่องรายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. 2543 ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ.
- [4] _____. (2546). รายงานเชิงวิเคราะห์เรื่องรายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. 2545 ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ.
- [5] _____. (2548). รายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. 2547 ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ.
- [6] _____. (2551). รายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. 2549 ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ.
- [7] _____. (2552). รายได้และการกระจายรายได้ของครัวเรือน พ.ศ. 2550 ระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ.
- [8] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ปี 2553. กรุงเทพฯ.
- [9] เมธี ครองแก้ว; และ ปราณี ทินกร. (2551). สภาวะความยากจนและการกระจายรายได้ในประเทศไทย ปี 2518/2519 และ 2524. ใน 60 ปี เศรษฐกิจไทย 60 ปี เศรษฐศาสตร์วัฒนธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- [10] สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2552). ดัชนีการพัฒนามิติหญิงชายของประเทศไทย. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพฯ.
- [11] ไช่มุข บุญส่ง. (2550). การกระจายรายได้ของครัวเรือนในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ผู้วิจัยเสนอแนะให้รัฐควรจัดลำดับความสำคัญความพยายามในการลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ของครัวเรือนระหว่างภูมิภาค เขตที่อยู่อาศัยและสาขาการผลิตเป็นลำดับแรกๆ เพราะความแตกต่างกันเกิดจากการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างภูมิภาคเขตที่อยู่อาศัยและสาขาการผลิตเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญของความแตกต่างระหว่างรายได้ของครัวเรือน นอกจากนั้นรัฐควรส่งเสริมความเท่าเทียมกันระหว่างเพศชายและหญิงและลด/เลิกอุปสรรคต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศ

ตารางผนวกที่ 1 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน ที่วราชอาณาจักร

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	3.92	3.68	3.98	3.81	4.07	4.31	4.88	5.11
Q_2	7.45	7.73	7.50	7.39	7.89	8.14	8.56	8.75
Q_3	11.96	12.96	11.93	12.13	12.66	12.73	12.77	12.94
Q_4	20.22	21.91	20.31	20.75	20.91	21.23	19.92	19.85
Q_5	56.44	53.72	56.28	55.92	54.47	53.58	53.87	53.35

ตารางผนวกที่ 2 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน เขตเมือง

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	5.15	5.57	4.81	4.49	4.27	4.47	4.81	5.06
Q_2	9.38	10.10	9.07	8.90	8.30	8.45	8.57	8.72
Q_3	14.03	15.11	13.94	13.76	13.23	13.38	12.99	13.07
Q_4	21.25	22.38	21.08	20.93	21.24	21.74	19.97	19.93
Q_5	50.20	46.84	51.11	51.92	52.96	51.96	53.66	53.22

ตารางผนวกที่ 3 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน เขตชนบท

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	5.04	4.29	4.74	4.69	4.70	4.98	5.78	6.18
Q_2	8.76	7.93	8.43	8.57	8.62	9.04	9.74	10.13
Q_3	13.10	12.36	12.61	12.79	13.06	13.17	13.77	14.25
Q_4	20.07	20.07	19.77	20.49	20.62	20.22	20.27	20.71
Q_5	53.02	55.36	54.45	53.46	53.00	52.59	50.43	48.73

ตารางผนวกที่ 4 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน ในภาคการเกษตร

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	6.16	5.37	5.21	5.65	4.94	4.94	5.18	5.49
Q_2	10.08	9.43	8.81	9.34	8.88	9.02	9.10	9.18
Q_3	14.18	12.84	12.68	13.48	13.15	13.32	12.99	12.85
Q_4	20.55	18.96	18.79	19.99	20.16	19.99	19.25	19.37
Q_5	49.03	53.40	54.51	51.55	52.87	52.73	53.48	53.11

ตารางผนวกที่ 5 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน นอกภาคการเกษตร

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	4.51	4.43	4.46	4.19	4.42	4.60	5.03	5.23
Q_2	8.63	8.96	8.17	7.86	8.35	8.39	8.69	8.89
Q_3	13.33	14.06	12.79	12.74	13.23	13.08	13.03	13.08
Q_4	21.20	22.47	21.03	20.92	21.24	21.40	20.06	19.89
Q_5	52.34	50.08	53.56	54.29	52.76	52.53	53.19	52.91

ตารางผนวกที่ 6 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน กรุงเทพมหานคร

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	5.98	6.50	7.14	5.62	6.55	6.29	5.25	5.39
Q_2	10.16	11.06	11.60	10.07	10.36	10.62	8.90	9.17
Q_3	14.62	15.47	15.71	13.86	14.01	14.61	12.29	12.66
Q_4	21.40	21.68	21.13	20.23	20.46	21.62	18.51	19.16
Q_5	47.84	45.29	44.42	50.22	48.62	46.85	55.05	53.63

ตารางผนวกที่ 7 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน ภาคกลาง

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	4.75	4.76	4.78	4.92	5.26	5.31	6.06	6.05
Q_2	8.65	8.99	8.83	8.77	9.32	9.20	10.34	9.99
Q_3	12.96	13.84	13.24	13.24	13.90	13.55	14.71	14.14
Q_4	20.29	21.21	20.65	20.87	21.13	21.09	21.24	20.53
Q_5	53.35	51.20	52.49	52.21	50.38	50.85	47.65	49.29

ตารางผนวกที่ 8 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน ภาคเหนือ

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	4.64	4.16	4.71	4.39	4.23	4.36	5.35	5.54
Q_2	8.29	8.06	8.26	7.66	7.81	8.17	9.07	9.24
Q_3	12.38	12.59	12.16	11.87	11.96	12.32	12.72	13.13
Q_4	20.20	21.00	19.60	19.87	19.85	20.48	19.58	20.09
Q_5	54.50	54.19	55.28	56.22	56.16	54.67	53.29	51.99

ตารางผนวกที่ 9 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	4.19	3.73	3.91	3.46	3.71	3.79	4.59	4.75
Q_2	6.85	6.90	6.77	6.21	6.93	7.04	7.86	8.03
Q_3	10.03	10.95	10.35	10.20	11.08	11.02	11.64	12.03
Q_4	16.59	19.47	17.84	19.10	19.86	20.24	19.20	19.59
Q_5	62.35	58.94	61.13	61.03	58.42	57.91	56.71	55.60

ตารางผนวกที่ 10 ส่วนแบ่งรายได้ประจำของครัวเรือน ภาคใต้

Quintiles	2529		2539		2549		2554	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
Q_1	4.34	3.67	4.07	3.92	4.56	4.63	4.96	5.30
Q_2	8.08	7.47	7.90	7.78	8.58	8.53	8.72	9.26
Q_3	12.38	11.85	12.23	13.15	13.13	13.17	13.03	14.02
Q_4	20.22	19.19	20.04	22.00	20.79	21.68	20.03	20.97
Q_5	54.99	57.82	55.76	53.15	52.94	51.99	53.26	50.46